

پیشگیری از عفونت ناحیه جراحی

نکات کلیدی پیرامون استحمام بیمار و حذف مو

چیزایی هایی که باید بدانید
سازمان جهانی بهداشت (WHO) چه پیشنهادی می کند؟

رهنمود جهانی WHO در زمینه پیشگیری از عفونت ناحیه جراحی (SSI) پیشنهاد می کند که:

برای بیمارانی که قرار است جراحی شوند، موی ناحیه جراحی نباید با تیغ تراشیده شود و اگر شدیداً نیاز به این اقدام هست، این کار فقط با ماشین اصلاح انجام شود. تراشیدن موها با تیغ چه پیش از عمل و چه در اتاق عمل شدیداً منع می شود.

استحمام یا دوش گرفتن پیش از جراحی با شوینده های آنتی میکروبیال یک اقدام بالینی مناسب است.

شواهد مورد بررسی بر بزرگسالان متمرکز بوده لیکن این توصیه ها برای جراحی های کودکان نیز معتبر و قابل کاربرد است.

چه اقداماتی باید انجام شود؟

دوش گرفتن / استحمام پیش از جراحی

◀ شوینده مناسب در اختیار بیمار بگذارید: در بعضی کشورها این اقدام ممکن است مورد نیاز باشد.

◀ نوع شوینده: از یک شوینده آنتی میکروبیال (مثلاً شوینده دارای کلرهگزیدین) آب تمیز و سالم برای استحمام استفاده کنید.

◀ راهنمایی بیمار: یک دستورالعمل واضح برای نحوه استحمام قبل از جراحی در اختیار بیمار بگذارید.

◀ حامی بیمار و همکاران خود در پایبندی به این توصیه ها باشید و از انجام این فرآیند دفاع کنید.

◀ ثبت اطلاعات استحمام پیش از جراحی بیمار در فرم های نظارتی و پرونده بیمار

◀ در کودکان: از دستورالعمل شرکت سازنده شوینده آنتی میکروبیال پیروی کنید.

حذف مو

◀ در صورت ضرورت حذف مو از ماشین اصلاح استفاده کنید. هرگز با تیغ موها را نتراشید.

◀ موهای ناحیه عمل را با تیغ نتراشید، مگر آنکه جراح معتقد باشد وجود مو باعث تداخل و مزاحمت در عمل می شود. در این حالت جراح باید با کمک یک پرستار به دقت بررسی کند که آیا نیاز به حذف مو هست یا خیر

◀ راهنمایی بیمار: به بیمار اطلاعات کافی درباره عدم تراشیدن موی بدن با تیغ، چه قبل از ورود به بیمارستان و چه قبل از جراحی ارائه کنید. زنانی که به دلیل عادات فرهنگی معمولاً موهای نواحی تناسلی را می تراشند باید تحت آموزش ویژه قرار بگیرند.

◀ از همکاران خود برای پایبندی به این توصیه ها حمایت کنید و مدافع این دستورالعمل باشید.

◀ برای تمیز کردن سر ماشین اصلاح، وسایل حفاظت فردی بپوشید، تیغه ها را از هم باز کنید، با آب و صابون بشویید، خشک کنید و سپس با الکل یا گندزدای مناسب دیگر طبق دستور سازنده ضدعفونی کنید. سوابق حذف مو را در فرم های نظارتی و پرونده بیمار ذکر کنید.

◀ اگر ماشین اصلاح با سر یکبارمصرف ندارید، سر ماشین را بعد از استفاده و پیش از استفاده برای بیمار بعدی تمیز و پاکیزه کنید

چه زمانی این توصیه ها باید به کار گرفته شوند؟

- این توصیه ها در دوره پیش از عمل جراحی کاربرد دارند.
- زمان توصیه شده برای استحمام یا دوش گرفتن بیمار، از دو روز پیش از جراحی و صبح روز جراحی (۳ استحمام) است.
- در صورت لزوم، حذف موی ناحیه جراحی باید در فاصله کوتاهی پیش از جراحی انجام شود.

چه کسی باید از اجرای این اقدامات حمایت کند و از اجرای صحیح آنها اطمینان پیدا کند؟

- آموزش بیمار و مشارکت دادن او در رسیدن به اهداف این توصیه ها ضروریست.
- بسته به وضعیت فعلی بیمارستان یا مجموعه اتاق عمل در اجرای این توصیه ها، پرسنل زیر باید در استقرار یا بروز رسانی استانداردها یا خط مشی های بیمارستان بر اساس این توصیه ها در مرکز خود اقدام کنند:

۳ تیم پیشگیری از عفونت و ارتقا کیفیت:

به منظور تسهیل دریافت و به روزرسانی پروسیجر استاندارد مرتبط با این توصیه ها در مرکز و حمایت از پایش اجرای آن توسط پرسنل

۲ تیم جراحی و پرسنل اتاق عمل: به

ویژه جراحان از جنبه اجتناب از تراشیدن موی ناحیه عمل با تیغ و استفاده از ماشین اصلاح به جای آن

۱ تیم جراحی: شامل پرسنل کلینیک بیماران

سرپایی که درگیر اطلاعات پیش از جراحی و آماده سازی بیماران هستند و همچنین پرسنل بخش جراحی

۵ مدیران ارشد (شامل مدیران مالی): باید در تصمیم سازی در مورد

اجرای این توصیه ها وارد شوند و اطمینان حاصل شود که بودجه کافی برای تامین اقلام ضروری وجود دارد و تشویق پرسنل به اجرای این توصیه ها در قالب فرهنگ ایمنی سازمانی انجام شود.

۴ قسمت تدارکات و ملزومات: برای تهیه شوینده آنتی میکروبیال برای استحمام

چرا این توصیه ها اهمیت دارند؟

خلاصه هایی از مطالعات مرور سیستماتیک شواهدی که از توصیه های این برگه حمایت می کند، در رهنمود جهانی WHO برای پیشگیری از عفونت به آدرس زیر موجود است:

<http://www.who.int/infection-prevention/publications/ssi-guidelines/en/>
<http://www.who.int/infection-prevention/publications/ssi-web-appendices/en/>
chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.hopkinsmedicine.org/surgery/_documents/smh-preop-bathing.pdf

استحمام پیش از جراحی این اطمینان را ایجاد می کند که پوست تا حد امکان تمیز است و با باکتریایی به ویژه شمارش کلنی در محل برش جراحی کاهش یافته است.

روش ها و ابزارهای اجرایی بیشتر سازمان جهانی بهداشت و همچنین منابع بیشتر برای مطالعه در آدرس زیر در دسترس است:
<http://www.who.int/infection-prevention/tools/surgical/en/>.

عفونت مهم ترین عارضه جراحی در آفریقا و SSI شایع ترین نوع عفونت بیمارستانی در کشورهای با درآمد سرانه کم و متوسط است. در اروپا و ایالات متحده، SSI دومین عفونت بیمارستانی شایع و شایع ترین نوع عفونت در بیماران بستری است.

شواهد علمی نشان می دهد اصلاح نکردن موها یا نهایتاً کوتاه کردن با ماشین اصلاح به طور معنی داری ریسک بروز SSI را در مقابل تراشیدن با تیغ کاهش می دهد. ریسک بروز در اثر تراشیدن با تیغ بالا می رود چرا که تیغ سبب خراش های ریز و متعدد در پوست می شود.

شواهد نشان می دهد استفاده از کرم های موبر مزیت یا ضرری درمقایسه با تراشیدن مو با تیغ برای کاهش نرخ SSI ندارد. مشکل جدید که این کرم ها ایجاد می کنند نیاز به باقی ماندن روی پوست برای حدود ۱۵ تا ۲۰ دقیقه است که سبب واکنش های آلرژیک می شود.